

Somber testament van Gates

Een paar weken voordat hij afzwaait als minister van Defensie in de Verenigde Staten heeft Robert Gates de Atlantische bondgenoten danig de les gelezen. In een soort afscheidstoespraak voor de Security and Defence Agenda, een denktank in Brussel, voorspelde Gates de NAVO een „duistere of zelfs deerniswekkende” toekomst. Als de meeste Europese lidstaten voor een dubbeltje op de eerste rang willen blijven zitten, zoals vele nu doen bij bijvoorbeeld de interventie in Libië, zal de alliantie binnenkort „irrelevant” worden, aldus Gates.

De harde woorden van de Amerikaanse minister zijn geen verrassing. Drieënhalf jaar geleden liet hij ook al weten dat de Amerikanen in de hele of halve guerrillaoorlogen niets hebben aan Europa. „De meeste Europese troepen [...] zijn nog getraind voor de Fulda Gap”, zei Gates toen. Een verwijzing naar de Duitse stad waar tijdens de Koude Oorlog de eerste aanval van het Sovjetleger werd verwacht.

Verontwaardiging was zijn deel, ook in Nederland. De ruzie werd gesust. Maar Gates meende het toch echt.

Als Europa geen oog heeft voor VS wordt NAVO snel irrelevant

Intussen heeft de NAVO tijd verspild. De diagnose van Gates is anno 2011 zelfs pijnlijker dan die in 2008 was. Geconfronteerd met de burgerlijke revoltes en spijkerharde repressie in de Arabische wereld laten de Europese lidstaten van de NAVO vooral hun zwakte zien, namelijk verdeeldheid over de inzet van militaire middelen en de

neiging om mee te liften met de landen die wel in actie komen.

Het bezoek dat de Duitse minister van Buitenlandse Zaken gisteren bracht aan het verzet in Libië, die zich niet schaarde achter resolutie 1973 van de Veiligheidsraad maar de rebellenraad nu wel als het wettige gezag erkende, was een illustratie van dit zogeheten ‘free ridergedrag’. Dat laat zich ook in cijfers uitdrukken. Economisch zijn de VS en de EU gelijkwaardig. Maar toch dragen de Amerikanen nu driekwart van de militaire uitgaven van de NAVO en de Europeanen maar één kwart.

Deze discrepantie is overigens pas de laatste tien jaar echt uit de hand gelopen. Europa geeft niet zozeer minder geld uit, de VS spenderen sinds 9/11 veel meer. Amerikanen in Afghanistan maken daarover dan ook bittere grappen, vertelt de Amerikaan Kashmeri, auteur van *NATO 2.0 Reboot or Delete* vandaag in deze krant. De afkorting ISAF staat niet voor een internationale troepenmacht maar voor ‘I Saw America Fight’.

Voor de VS is Europa niet meer zo belangrijk. Zolang de Europeanen dat tij alleen met empathische woorden denken te kunnen keren en ook secretaris-generaal Rasmussen geen creatieve initiatieven ontplooit, ligt de uitkomst van Gates’ voorspelling voor de hand: ze komt uit. De NAVO dreigt inderdaad een ‘irrelevant’ bondgenootschap te worden.